

godt System, saa kunde det lade sig høre, men efter min Formening er det et meget daarligt System, og jeg skal tillade mig nærmere at begrunde denne min Formening. Jeg tror, at der, bortset fra de ærede Medlemmer, der som Lærere ere nødsagede til at indøve det bestaaende Maalesystem med Disaplene, ikke vil være ret mange Medlemmer her af dette Thing, som ville være istand til at gennemgaae en Examen i det bestaaende Maalesystem og komme helsefindet derfra. Det er ogsaa fremhævet i Landstinget, at en Lønne ikke, som man skulde tro, er en almindelig Enhed, at en Lønne er en Lønne, nei, der er tre Enheder, ja, der er i Virkeligheden flere end tre, thi der er sex forskjellige; der er Kultønden, Korntønden, Øltønden, Hjørønden, Silbetønden og Smørtønden; enhver af disse Lønner er forskjellig, og da nu tilmed flere af dem deles paa samme Maade i Skjæpper og Fjerdingkar, saa bliver Skjæppen og Fjerdingkaret ikke det samme, men hver af disse har ogsaa en forskjellig Størrelse. Dette er saa meget mere uheldigt, som jeg ikke ser rettere, end at denne Ordning i Virkeligheden let forleder til og letter Bedragerier; thi det tør man vistnok sige, at der er overmaade mange Kjøbere af Kul, som ikke have nogen Anelse om, at Kultønden skal være omtrent 25 pSt. større end Korntønden, og det er maaste et Spørgsmaal, om alle Landmænd ere paa det Nene med, at en Lønne Mel ikke er den samme Størrelse, som en Lønne Korn. Selv om man nu har lært Størrelsen paa alle disse sex forskjellige Maal og Afvigelserne mellem dem indbyrdes, saa er det ikke nok, thi saa skal man til at lære, for hvilke forskellige Varer hver af disse forskellige Lønner skal bruges; det er ogsaa et helt System, og ikke ret Mange, undtagen dem, der ere nødsagede til at være inde deri for den daglige Praxis's Skyld, kjende det. Man maaler, som allerede for antydet, ikke Mel i en Korntønne, men i en Øltønne, og man maaler ikke Fisk, som man skulde tro Enhver vilde mene, i en Silbetønne, nei, det er kun Silb, der skal deri, Fiske skulle ogsaa i Øltønden, og saaledes maa man have et meget detailleret Kjendskab til de forskellige Varer for at vide, hvilket Maal der skal bruges til dem. Læsten bruges ligeledes af forskjelligt Omfang, snart af et større snart af et mindre Antal Lønner. Kalk og Salt maales ligesom Korn baade i Lønner og Læster, men en Læst Korn er noget Andet end en Læst Kalk, og naar man kommer til Saltet, saa er der to forskjellige Sorter, nemlig fransk og spanf. Jeg tror ikke man kan sige, at dette System i sig selv er godt. Der henvises til, at det bestaaende System for Længdemaalets Vedkommende har den Fordel at hvile paa kjendte Størrelser, kjendte Begreber, at være et naturligt Maal, og dette gjælder navnlig om Foden (Th. Nielsen: Ja!). Saa, det ærede Medlem siger „Ja“, men jeg skal tillade

mig at oplyse, hvad en Fod egentlig er: En Fod er ¹²/₃₈ af Længden af en enkelt Pendul, som i 45 Graders nordlig Bredde ved Havets Overflade i Lufttomt Rum gjør en Svingning i een Sekund af Middeltid. Jeg tror ikke, der er ret Mange af de ærede Medlemmer, som denne Forklaring vil falde bekvem. Man vil vel sige, det kommer ikke saa nøie an paa den nøiagtige Bestemmelse, en Fod kan man bruge ved mange Leiligheder og en Fod har Enhver ved Haanden; men jeg tillader mig at bemærke, at naar det kun kommer an paa en omtrentlig Maaling, saa kan Foden lige saa godt og bedre bruges end Meteren, thi en Fod — Fødderne ere, som bekendt, af forskjellig Størrelse — er i Almindelighed for et normalt fuldvorent Menneske nærmere en kvart Meter, end hvad man kalder en Fod i Maal. Der er blevet sagt, at Meteret var et uheldigt Maal, fordi det var altfor langt; dertil vil jeg svare, at Foden er et uheldigt Maal, fordi den er altfor kort. Saa snart man skal maale større Dimensioner, bruger man en Alen, fordi Foden er ubekvem at maale med, men at Meteren dog ikke er et saameget ubekvemt Maal, tror jeg fremgaar tilstrækkelig deraf, at det mest praktiske Folk i Verden, nemlig Englænderne, har et Maal „Yarden“, der paa det nærmeste er lig en Meter. — Jeg kan saaledes ikke se rettere end, at det virkelig er paa høie Tid, at vi komme til en Reform af vort Maalesystem, og jeg ser da ikke rettere end, at denne Reform helst maa gaa i Retning af, dels en Rideling og dels ud paa at bringe os i Overensstemmelse med hele den øvrige Verden. (Afbrydelse af Th. Nielsen). Saa, det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds synes ikke om dette Udtryk. Jeg veed godt, at der er betydelige Lande, hvor det endnu ikke er indført, men jeg synes, at det vil være af meget stor Betydning for os, at vi derved komme i Samklang med hele det øvrige Europa med Undtagelse af Rusland og England, og selv i England benyttes det faktisk ikke saa lidt, og det har sin Betydning for Handlende og Industridrivende. Det er fornemlig for de Handlende og Industridrivende, at denne Reform vil faae Betydning. Jeg tror, at vi skulle have dette noget for Die, thi disse to Klasser ere overordentlig svagt, saavidt jeg veed, slet ikke repræsenterede her i Thinget, og det forekommer mig, at vi skulle være varssomme med at sige: Her er en Reform, der ikke kan Andet end volde Besvær for os, om den end mulig nok kan have Betydning for Handlende og Industridrivende, og derfor ville vi ikke gaa ind paa den. Jeg mener iøvrigt, at Reformerne vil have Betydning for en langt videre Kreds, end for de Handlende og Industridrivende netop derved, at den vil bringe os i Overensstemmelse med de fleste andre Lande; thi det maa jo indrømmes, at vi Dag for Dag komme i et nærmere aandeligt og litterært Samkvem med andre Nationer,